

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1824

Vragen van de leden **Bamenga, Paternotte, Sneller** (allen D66) en **Bromet** (GroenLinks-PvdA) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken, voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister-President over *het voorgenomen staatsbezoek aan Kenia en schendingen van de mensenrechten* (ingezonden 11 maart 2025).

Mededeling van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 3 april 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het feit dat er reeds 22.458 mensen de petitie tegen het staatsbezoek aan Kenia op 18 maart hebben ondertekend?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe reageert u op de zorg van veel (veelal jonge) Kenianen dat het staatsbezoek van het koningspaar en de Ministers zal worden gezien als steunbetuiging aan president Ruto, die onderworpen is aan hevige kritiek vanwege mensenrechtenschendingen in Kenia?

Antwoord 2

Een staatsbezoek is geen persoonlijke steunbetuiging aan een staatshoofd, maar een bezoek van Nederland – met de Koning als hoogste vertegenwoordiger – aan een ander land en zijn inwoners. Met dit bezoek markeerden Nederland en Kenia 60 jaar nauwe en goede diplomatieke betrekkingen, en gingen beide landen in dialoog over zowel de lichtpunten als de zorgpunten. Zo ben ik samen met het Koninklijk Paar onder meer in gesprek gegaan met jongeren over de huidige situatie in Kenia. Ook heeft het Koninklijk Paar een bezoek gebracht aan het Keniaanse Hooggerechtshof, waarbij een ontmoeting plaatsvond met de *Chief Justice*, mw. M. Koome.

¹ Change.org, «Petition Calling for Reconsideration of Dutch State Visit to Kenya: Stand for Human Rights» (<https://www.change.org/p/petition-opposing-the-dutch-royals-state-visit-to-kenya-stand-for-human-rights>)

Vraag 3

Deelt u deze zorgen over de ernstige schendingen van mensenrechten in Kenia sinds de grootschalige protesten in de zomer 2024 en het hardhandige optreden daartegen door het regime van Ruto, waarbij meer dan 40 jonge Kenianen om het leven kwamen?

Antwoord 3

Ja, deze zorgen deel ik en die zijn tijdens het bezoek overgebracht aan de Keniaanse autoriteiten en besproken met het maatschappelijk middenveld.

Vraag 4

Welke maatregelen neemt u om te voorkomen dat het staatsbezoek extra legitimiteit geeft aan een regering die zich recent schuldig heeft gemaakt aan dergelijke repressie?

Antwoord 4

De Keniaanse regering is democratisch gekozen en het Hooggerechtshof heeft de verkiezingsuitslag bevestigd. Het bezoek heeft geen extra legitimiteit aan deze regering gegeven.

Vraag 5

Hoe ziet u de betrokkenheid van president Ruto bij het verkiezingsgeweld in Kenia in 2007–2008, waarbij meer dan 1000 Kenianen om het leven kwamen, en waarvoor Ruto is aangeklaagd door het ICC voor misdaden tegen de mensheid?

Antwoord 5

In 2016 heeft het Internationaal Strafhof besloten dat de zaak tegen president Ruto moest worden beëindigd, omdat de aanklager onvoldoende bewijs had gepresenteerd op basis waarvan de verdachte zou kunnen worden veroordeeld. De Nederlandse regering respecteert de uitspraken van de rechters van het Internationaal Strafhof.

Vraag 6

Bent u bereid om zich in Kenia krachtig uit te spreken tegen het regime van president Ruto, en ook een signaal af te geven richting de Keniaanse jongeren dat de internationale gemeenschap toekijkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Tijdens het bezoek heb ik mijn zorgen over de mensenrechtensituatie overgebracht in de gesprekken met mijn ambtsgenoot. Daarnaast heeft Nederland zich al meermaals uitgesproken over de situatie, zowel in 2024 ten tijde van de demonstraties, als later in gesprekken met Keniaanse autoriteiten, bijvoorbeeld tijdens het bezoek van de mensenrechtenambassadeur aan Kenia in februari jl.

De persverklaring van de Koning bij aanvang van het bezoek en het gesprek dat het Koninklijk Paar en ikzelf hebben gevoerd met jongeren zie ik ook als belangrijke signalen richting de Keniaanse jongeren: de internationale gemeenschap hoort jullie zorgen.

Vraag 7

Kunt u aangeven of en hoe mensenrechten centraal staan in de diplomatieke betrekkingen tussen Nederland en Kenia, en hoe dit tot uiting zal komen tijdens het staatsbezoek?

Antwoord 7

Nederland heeft een brede relatie met Kenia. Deze relatie omvat onder meer handel en investeringen, veiligheidssamenwerking, ontwikkelingshulp en multilaterale samenwerking. Kenia speelt een leidende rol in Oost-Afrika, zowel economisch als politiek. Het land biedt toegang tot snelgroeiende markten. Daarnaast fungeert het als een belangrijk knooppunt voor handel en investeringen. Kenia is daarom voor Nederland, net als voor veel andere landen, een sleutelspeler in de regio en daarbuiten.

Mensenrechten komen regelmatig aan de orde in de betrekkingen tussen Nederland en Kenia. De Nederlandse inzet in Kenia op dit gebied richt zich op: vrijheid van meningsuiting, internetvrijheid en onafhankelijke journalis-

tiel; vrijheid van religie en levensovertuiging; gelijke rechten voor vrouwen en meisjes; mensenrechtenverdedigers; gelijke rechten voor de LHBTIQ+-gemeenschap; bevorderen van internationale rechtsorde en strijd tegen straffeloosheid. Verder zijn zowel Nederland als Kenia op dit moment lid van de VN mensenrechtenraad.

De ambassade ondersteunt een aantal organisaties die zich inzetten voor medische- en juridische ondersteuning van slachtoffers van (politie)geweld en organisaties die zich inzetten voor mensenrechtenverdedigers. Nederland ondersteunt ook programma's die zich richten op het bevorderen van jongerenparticipatie in de politiek.

Mensenrechten en de rechtsstaat kwamen daarnaast terug in de politieke consultaties die ik met mijn Keniaanse ambtgenoot heb gevoerd. Verder kwam het onderwerp terug in de persverklaring van de Koning en tijdens zijn toespraak bij het staatsbanket op de eerste dag, in een groepsgesprek met jongeren, en tijdens een bezoek aan het Hooggerechtshof en andere ontmoetingen.

Vraag 8

Bent u bereid om in overleg met andere EU-lidstaten en internationale partners gezamenlijk op te treden tegen mensenrechtenschendingen in Kenia en hierover publiekelijk stelling te nemen?

Antwoord 8

Ja, dit zal Nederland blijven doen. Zo heeft Nederland bijvoorbeeld ten tijde van de protesten samen met een aantal gelijkgezinde landen een verklaring uitgebracht over het buitensporige geweld.

Vraag 9

Kunt u deze vragen, elk afzonderlijk, zo snel mogelijk beantwoorden, maar in ieder geval voor het tweeminutendebat over de Raad Buitenlandse Zaken op donderdag 13 maart aanstaande?

Antwoord 9

De vragen zijn zo spoedig mogelijk beantwoord.